

O'zbekiston «Adolat»
sotsial-demokratik
partiyasi

Inson manfaatlari — oliy qadriyat

ADOLAT

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

2021-yil 28-may, juma

№ 22-son (1339)

- info@adolatgzt.uz
- www.adolatgzt.uz
- www.adolat.uz
- adolatgzt-95@mail.ru
- t.me/Gazeta_Adolat

Халқаро эксперталар “Адолат” СДП фаоллари билан учрашди

Жорий йилнинг 24-28 май кунлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси Эҳтиёжларни баҳолаш миссияси эксперталарининг мамлакатимизга ташрифи доирасида тадбирлар ўтказилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институтидаги ўтказилган тадбирда “Адолат” социал-демократик партияси фаоллари билан учрашув ташкил килинди.

Партия раҳбари йигилган-

ларга “Адолат” СДПнинг мамлакатдаги сиёсий куч сифатидаги фаолиятининг асосий жиҳатлари ва устувор максадлари борасида маълумот берди. Аввалги сайловлар натижалари, шунингдек, партияning бу йилги Президент сайловларида иштирок этишиш режалари ҳақида сўз юритилди.

Тадбир давомида эксперталарни қизиқтирган саволларга батафсил жавоблар берилди.

“Адолат” СДП
Матбуот хизмати

Икки авлод учрашуви: Ватанга муносиб фарзанд бўлинг!

Фарона вилоятининг Кўштепа туманинг 49-сонли умумтаълим мактабида Ўзбекистон “Адолат” СДП Фарона вилоят кенгаши томонидан “Икки авлод учрашуви” тадбири ўтказилди. Тадбирда мазкур мактабнинг собиқ битирувчилари – “Фарона Азот” АЖ ишлаб чиқариш цехи бошлиғи, “Меҳнат шуҳрати” ордени соҳиби Анвархон Набиев, техника фанлари доктори, Фарона политехника институти доценти Шукурулло Усмонов, мазкур мактаб ўқитувчиси, “Шуҳрат” медали соҳиби, Халқ таълими аълоҳиси Шукурулло Акбаров иштирок этиб, меҳнат фаолияти, ҳаёт ўйли, муваффақиятларини битируvчилар билан ўртоқлашдилар.

3

“Адолат” СДП МАКТАБЛАРДА СТОМАТОЛОГИК ХИЗМАТ КЎРСАТИЛИШНИ НАЗОРАТГА ОЛАДИ

6

DIQQAT AKSIYA!

2021 YIL 1-IYUN

RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN GEMATOLOGIYA ILMIY-AMALIY
TIBBIYOT MARKAZI VA RESPUBLIKA QON QUYISH
MARKAZI HUDDUDIY BO'LIMLARIDA

“BOR MEHRIMIZ SENGА, BOLAJON”

BEG'ARAZ DONORLIK AKSIYASIGA BARCHA
KO'NGILLILARNI TAKLIF ETAMIZ!

AKSIYA-2020 FOTOLAVHALARI:

VAQT: 8:00 dan – 14:00 gacha

MANZIL: Toshkent shahri, Chilonzor tumani,
Bunyodkor ko'chasi, 42-a uy

MO'JLAR: Qatortol bozori

TELEFON: +998 90 937-53-37

BATAFSIL: www.adolat.uz

SCAN ME

UNUTMANG: SIZNING QONINGIZ BEMOR BOLALAR HAYOTINI SAQLAB QOLADI!

Анъанавий акция

Бор меҳримиз сенга, БОЛАЖОН

“1 июнь – Халқаро болаларни химоя килиш куни” муносабати билан “Бор меҳримиз сенга, болажон” широри остида ўтказиладиган бегараз донорлик акциясига барча кўнгиллиларни тақлиф этамиз.

Акция 1 июнь куни соат 8:00дан – 14:00гача Республика ихтисослаштирилган гематология имлий-амалий тиббий маркази ва Республика кон куйиш маркази худудий бўйлумларида ўтказилади.

Донорлик тартиби бўйича эслатма:
18 ёшдан 60 ёшгача бўйлан фуқаролар фуқаролик паспорти билан иштирок этиши;

1 кун аввал аччик, шўр маҳсулотлар, спиртли ва газли яхна ичимликлар истеъмол қилимаслиги;

донор бўйлайдиган кун эрталабки нонуштада тухум, ёф ва сут истеъмол қилимаслиги;

донор сўнгги 6 ой ичида чет элда бўймаган бўлиши лозим.

Шунингдек, донор гепатит касалига чалинмаган бўлиши ва “D” рўйхатда турмаслиги талаб этилади.

Кўшимча маълумот учун:
www.adolat.uz
adolat_info@mail.ru
fb.com/sdpu.adolat/
t.me/adolat_uz/
instagram.com/adolat_sdp/
twittercom/AdolatSDP

71 288 46 54 (117),
90 520 13 85,
99 421 93 18

Аччиқ, аммо очиқ гаплар

Болага канот

Ўзбекистон телевидениесининг “Муносабат” кўрсатувида миллатимиз, халқимизнинг келажак тақдирини ҳал этувчи мактаб таълими ва дарсликлар муаммоси кўтариб чиқилди. “Адолат” социал-демократик партиясининг бу ишда жонбозлик кўрсатаётгани таҳсинга сазовор, албатта.

Лекин биргина партия жонбозлигининг ўзи бу муаммоларни ҳал этишга қодир эмаслиги аниқ. Чунки кейинги 30 йил давомида таълим тизимидағи муаммолар шударажада күпайиб, чигаллашиб, илдиз отиб кетдики, уни жой-жойига қўйиш учун нафақат билим, матонат, балки ривожланишга девордек тўсиқ бўлиб турган улкан бюрократик машинани тўхтатиш учун курашиш зарур. Шу ўринда жамият, давлат келажаги, унинг хавфсизлиги билан боғлиқ таълимни, шахсни ривожлантириш, камол топтиришда улкан бюрократик машина қаердан пайдо бўлганлиги ва бу нарса 30 йил давомида нималар га олиб келганлигини аниқлашга тўғри келади.

Хозир ижтимоий сўровлар, интеллект даражасини текширувчи IQ тестларига ҳам ҳожат бўлмай қолди. Ижтимоий тармоқларга киринг ва ундаги “комментарий” ёзишмаларда аксарият ёшларимизнинг саводсизлиги, фикр саёзлиги, воқеаликни тўлиқ англай билмаслиги, одоб, ахлоқ, маданияти пастлиги, фикрида мантиқ йўқлигига гувоҳ бўласиз. Шу билан бирга, жамиятилиздаги рўй бертаётган салбий ҳолатлар, жумладан, мамлакатни ривожлантириш учун эмас, ўз нафси учун давлат курсисидан фойдаланаётганлар ҳақида ўқиб, ваҳимага тушасиз. Ким ва қандай жамият бундайларни тарбиялади? Булар давлатни ривожлантирамайди, синдиради-ку?! Албатта, бундай ҳолатлар биздаги таълим-тарбия, маориф, маърифатнинг нотўғри йўлга қўйилганлигининг натижасидир.

Мен 4-синф “Ўқиши китоби”ни таҳлил қилганимдек 11 ёшли болага боғча болаларига мос материалла берилганидан хафа бўлиништадим. Бу эса ҳалда ҳолваси экан. 7-8-синф “Тарбия” дарсларини таҳлил қиласар экансиз, 11 ёшли болага тақдим этилган матнларни кўриб, юрагинизни чанглаб қолишингиз турган гап. Ўзи ким ва нима учун биринч синфдан то 11-синфгача “Тарбия” дарсларини киритиш тоғасини берди? Қанин бунинг илмий асоси Дарсликнинг “Тарбия” деяномланишининг ўзиёқ баълогат ёшидаги боланинга фашига тегмайдими? Бир ҳақда психологлар фикр эътиборга олинганми? Аввал бошланғич синф давлат

лик, расмлар ёш болага
такдим этиладиган холда

“Ўзбекистон ҳақида нималарни биласиз?” деган сарлавҳа остида нуқталар ўрнига керакли ахборотни жойлаштириш вазифаси берилган. Қўйилган саволлар куйи синфларда географиядан ўрганилган бўлиши керак. Акл бовар қилмайдигани шуки, 8-синф ўқувчиси Ўзбекистоннинг пойтахти Тошкент эканлигини нуқталар ўрнига ёзиб қўйиши керак? Дарсликнинг 10-бетида фотолавҳалар берилган бўлиб унга

тиш, аждодларни хурмат қилиш, ўзи яшайдиган күчасидан бошлаб ҳар бир дараҳтни, табиатни асраш орқали ўргатилади. Биз ватан-парварликни сингдиришда ҳам таълимни дилетантлик билан тақдим этганимиз учун ҳозирга келиб Ватанга нисбатан муносабатимиз ўзига яраша бўлиб қолмокда. Агар инсон ўз Ватанини севганида давлат пуллари талон-тарож бўлмас эди, дараҳтлар беаёв кесилмас, ноёб жонзорлар овданмас коррупция пораҳёрлик йилларда бошлангич синф йиллик эди. Ўша вақтдаги Зиниф “Ўқиш китоби”нинг ахволини кўргач, уни бир четга суриб қўйиб, дарсни Навоийнинг икки мисра fazали билан бошлаганман. Биринчидарсдаёқ болаларда Навоийга ва fazалга муҳаббат уйғота олганман. “Лисонут-тайр асарининг насрый баёнини ўкувчиларга ўргатганман. Агар 9 ёшли болага бу асар қийинлик қилган бўлганида эди, болалар эркин ижодий расм чизиш дарсида бу асарларги во-

маълумотни? Мисол учун, Америкада З-синфда худди бир вақтлар ўзимизда бўлганидек улушлар, қисмлар, бўлаклар ҳақида маълумотлар берилади, 4-синф охирларига келганда эса қасрлар билан ишлашга тайёргарлик кўрилади.

тәнлайди. Үқитувчилар ҳам үрганиб чиқиб, бир қарорға келгандан сүнг мактаб ана шу дарсликни сотиб олади. Агар бирор үқитувчига дастур, дарслик ёқмаса, у бошқа дарслик-дан фойдаланиш хукуқига эга.

Россия таълим тизимида 1990 йилларда яхшигина ўзгаришлар бошланди. **Биринчи навбатда, дарсликлар яратишидаги монополия бекор килинди.** Битта фандан муқобил дарсликлар яратилди. Давлат дарсликларнинг сифатини назорат қилишни амалга оширди. Бугун Россияяда экспертиза асосида дарсликка “тавсия этилган” ёки “руҳсат этилган” грифи кўйилади. Дарслик сифатига баҳо бериш федерал экспертлар уюшмаси ва Россия Фанлар академияси томонидан ҳам амалга оширилади.

амалга оширилади.

Ўша вақтдаёк россияликлар дарсликлар яратишдаги монополия, ҳар бир таълим боскичи учун ягона дарслик, бир хил муаллиф ёки муаллифларнинг дарслиги мамлакатни ривожлантирмаслигини англаб етганлар. **Бизда эса барча саъй-ҳаракатлар дарсликлар яратишдаги монополияни кучайтиришга қаратиб келинмоқда.** Республика таълим маркази дарсликлар яратишда шундок ҳам монопол ташкилот бўлиб қолган эди. Яқинда бу ташкилотнинг ушбу фаолияти янада қўллаб-қувватланди. Энди РТМ барча муаллиф, рассом, мусахихларни ўзига йиғиб, ноширлик вазифасини ҳам баъзаяпти. Бошка нашриётлар

Биз эса 30 йилдан бери
Таълим тўғрисида қонун,
Кадрлар тайёрлаш миллий
дастури, таълим стандартла-
ри деб келаяпмиз, энди мил-
лий ўқув дастури деб гапира-
япмиз. Факат гапирязмиз

сифатсиз таълим ва сифатсиз дарсликлар бўлмас эди.

Шу нарсага эътибор қараштиш керакки, “Тарбия” дарсларни мураллифларининг сони 13 та бўлиб, улар биринчи синфдан бошлаб то ўн биринчи синфгача бу дарсларни тайёрлашни ўз зиммаларига олганлар. Мураллифлар сони бу қадар кўплигига ва улар барча синфлар учун дарслик яратишни ўз зиммаларига олганини шахсан мен тушунмадим. Нима, бу янги Ўзбекистоннинг янги монопол мураллифларими? Қайтага ана шу мураллифлар ўзлари алоҳида дарслик тайёрлаганларида натижка бошқача бўлар эдими?.. Дарслик тайёрлаган тайёрларди, тайёрламаган колиб кетарди...

Юсуф Хос Хожибининг “Кутадуғу билиг” асарини жуда ҳам кизиқиб ўргандилар. Ваҳо ланки, уларнинг қўлларида бититоблар йўқ эди. “Алпомиш” ни ўқиб берганимда, ўқувчилар яна давом этишимни илтимос қилдилар. Чунки уларга достоннинг оҳангиде ёққан эди. Мана, бола қалбидан нимани уйфота олиш керак!

Савол туғилади: **Нима учун 9 ёшли болалар Навоийга кизиқдилар, ўз даражала рида ўргандилар, лекин нима учун юқори синф ўқувчилари ўрганишни ис тамайдилар?** Аввало, Навоийдан дарс берадиган ўқитувчи Навоийни севиши керак. Ана шундагина ўз

Илмий педагогик, психолого-гик, фалсафий нұқтаи назардан қаралғанда “Тарбия” дарсلىклари үрніга, янын таълим бериш воситаси сифатида Алишер Навоийни үргатиши керак эди, үқувчиларда фалсафий дүнёкарашни үстирувчи асарлар, тарихи адабиёттар танланиши керак еди. Низомитин шынында “Сүй

кеалар асосида расм чизмаган бўлар эдилар. Болалар Юсуф Хос Xожибнинг “Кутадгу билиг” асарини жуда ҳам қизиқиб ўргандилар. Ваҳоланки, уларнинг кўлларида бититоблар йўқ эди. “Алпомиш”ни ўқиб берганимда, ўкувчилар яна давом этишимни илтимос қилдилар. Чунки уларга достоннинг оҳангидеканни эди. Мана, бола қалбидан нимани уйгота олиш керак!

билдиришади. Нима учун шундай? Нима учун ислоҳотлар ишламаяпти? Биз таълимнинг юраги бўлган таълим стандартлари ва ҳозирги миллий ўқув дастурлари ҳакидаги Фикрларни алоҳида мақолада ёришишни ният қилган ҳолда, сифатли дарслерлар қандай пайдо бўлиши мумкинлиги ҳақидаги Фикрларимизни баён этамиз.

Ривожланган давлатларда ягона таянч дастур (ёки стандарт) асосида бир эмас, бир неча хил дастур ва ана шу бир неча хил дастур асосида яратылган бир неча хил вариант-даги дарсликлар мавжуд. Бизлардан фарқли ўлароқ, битта муаллиф ёки муаллифлар жамоаси томонидан тайёрланган дарсликни бутун мамлакат боллари ўқимайди. Улар тури-туманликка ва бир неча хил услугга эга бўлган дастур ва дарсликлардан фойдаланишиди. Шунинг учун ҳам бу дав-

АҚШда дастур ва дарслик-ни мактаб раҳбари ўз ўқитув-чилари билан келишган ҳолда

Дарҳақиқат, биз болага қанот беріб, учишни ўргатмасак, келажагимизни ботқоққа ботириб қўямиз...

**Тәжірибелі мемлекеттік
мұстақил эксперт**

